

Narečnina za kraljevino
S115
Mesečno 48 K. Letno 576 K.
Inozemstvo:
Mesečno 68 K. Letno 816 K.
Oglasi: enostopna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Vseučeliški knjižnici
Obvezni izvod,
poštne prosto.
v Ljubljani.

Uredništvo:
Vojkova ulica 14. Telefon 320.
Uprava:
"in trg 2. Telefon 44.
ne vračajo.
priložili znamko
odgovor.

Smrt papeža Benedikta XV.

Rim, 22. jan. Ob šestih zjutraj. Papež Benedikt XV., ki je zapal ob 5.20 v agonijo, je pravkar izdihnil.

Papež Benedikt XV. se je rodil dne 25. julija 1854 kot sin plemiške rodbine markizov Della Chiesa v Pegli, malem obmorskem mestecu na zahodni strani Genove. V duhovnika je bil posvečen 21. dec. 1878, nakar je nadaljeval svoje študije na akademiji v Rimu, kjer je postal tudi doktor kanonskega prava. Dne 28. maja 1883 je postal papežev tajni komornik in bil poslan kot tajnik papeške nunciature v Madrid, kjer je ostal do leta 1887. Tega leta ga je poklical državni tajnik Leona XIII., kardinal Rampolla v Vatikan in ga imenoval za tajnika svoje pisarne, kasneje pa za ravnatelja. V tem svojem poslu je imel mnogo opravka tako s papežem, kakor tudi z različnimi diplomatskimi zastopniki pri papeški stolici. Naslednik Rampolle, kardinal Merry del Val, ga je obdržal v tem svojstvu do leta 1907, ko je imenoval papež Pij X. ravnatelja Giacomina Della Chiesa za nadškofa v Bologni. Na tem mestu je ostal sedem let, in meseca maja 1914 je postal kardinal, star 60 let. Papež Pij X. je umrl 20. avgusta 1914, in pri sledečem konklavu je bil izvoljen za poveljavarja katoliške cerkve bolonjski nadškof, ki si je izbral ime Benedikt XV., spominjajoč se slavnega svojega prednika, Bolonjca Benedikta XIV. (1740 — 1758). Benedikt XV. je bil 264. papež in je vodil sedem let in štiri mesece katoliško cerkev kot njen vrhovni poglavar. Umrl je v 68. letu svoje starosti. Njegova doba kot poglavar katoliške cerkve je bila razmeroma zelo kratka.

Benedikt XV. je bil spreten državnik in diplomat. Njegovo papeževanje sta izpolnila dve periodi: poizkusi za dosego miru in po končani vojni aktivne za obnove diplomatskih odnosov med papeško stolico in Francijo.

Pogrebni ceremonije.

Rim, 22. januarja. Papež Benedikt XV. je v svoji poslednji volji določil, da naj bo njegovo truplo v pontifikalni obleki razstavljeno tri ure na papeškem prestolu, nato pa dva dni v cerkvi sv. Petra. Po papeževi smrti je prevzel vodstvo poslov kardinal Gaspari.

Rim, 22. jan. Kardinalski kolegij je imel pod predsedstvom kardinala-državnega tajnika Gasparija svojo prvo sejo. Razpravljali so o pogrebu papeža in o otvoritvi konklava.

Rim, 22. jan. Truplo pokojnega papeža je bilo danes dopoldne v

ter oficijelno Italijo, zlasti pa za spravo med Vatikanom in Kuirinalom. Njegovo prizadevanje se mu je deloma posrečilo. Med svetovno vojno je večkrat posredoval med osrednjimi silami in antanto za ustavev sovražnosti ali vsaj za dosego premirja. Trudil se je doseči razne olajšave za vojne ujetnike in izmenjavo invalidov. Majhno nesoglasje je nastalo med njim in Nemčijo, ker se je zavzemal za belgijskega kardinala Mercierja, ki je branil pravice svojih rojakov za nemške okupacije in se uspešno postavil nem. vladi po robu. Po vojni se je Benedikt XV. trudil ublažiti nasprotstva, ki so nastala med Lateranom in Francijo zaradi ločitve cerkve od države. Z Italijo pa je Vatikan oficijelno še vedno v vojnem stanju, ker se leta 1871, ko je sv. stolica nekdanje papeške države ostal le še Vatikan, ni sklenil noben oficijelni mir in se tudi vojno stanje še ni preključilo; sovražnosti od tega leta dalje seveda ni bilo, ampak oba suverena, papež in italijanski kralj, sta vladala na svojem teritoriju drug poleg drugega. Zato tudi rimski papež ni nikoli zapustil svoje države, Laterana. Benedikt XV. je deloval na to, da se nasprotstva obeh držav ublažijo in da se vzpostavijo vsaj redni diplomatski odnosi. S Francijo se je to posrečilo, ko je bil pred nekaj meseci po 15 letih zopet imenovan zastopnik njene vlade pri Vatikanu, kjer je akreditiran. S Kuirinalom se to še ni dalo doseči, vendar je zблиžanje med obeh vladama v Italiji, papeške in oficijelno italijanske, polagoma prišlo v tek. Popolna poravnava nad 40 let trajajočega spora je le še vprašanje časa. Benedikt XV. je na smrtni postelji po zadnjih vesteh sam izrazil željo, naj bi to dosegel njegov naslednik.

svečanem izprevodu, katerega so se udeležili kardinali in prelati, člani diplomatskega zbora, papeževi dostojanstveniki in papeževa garda, prenešeno v cerkev sv. Petra in tam postavljeno na katafalk. Ko je bila cerkvena ceremonija končana, so spustili v cerkev množico, da si zadnjič ogleda papežev telesne ostanke.

Rim, 22. jan. Ministrski predsednik je takoj, ko je zvedel za smrt papežev, ukrenil potrebno, da se zagotovi popolna svoboda začasne cerkvene vlade in posvetovanj sv. kolegija.

Obsodba vladne politike.

BEJA NARODNE SKUPŠČINE. VSI GOVORNIKI SE IZREKAJO PROTI DEKLARACIJI VLADE.

Beograd, 23. jan. Danes popoldne je nadaljevala seja narodne skupščine. Na dnevnem redu je bilo nadaljevanje razprave o deklaraciji vlade. Prvi je govoril poslanec Jugoslovanskega kluba Gostinčar, ki je razpravljal o težkem političnem in gospodarskem stanju, v katerem se danes nahajamo, in zahteval izboljšanje železniškega prometa in stanja železničarjev. Glede deklaracije vlade graja, da se v njej ne nahaja nič točnega o našem zunanem in notranjem položaju. — Za njim je govoril zemljoradnik Aradič, ki je v glavnem kritiziral delo vlade po sprejetju ustave, da se je sprejel samo zakon o zaščiti države in se izvršile odredbe o razveljavitvi mandatov komunističnih poslancev, katere je izvolil narod. Graja je, da se ni nič storilo za prosveto seljakov in za njihovo zdravje, da se je mnogo opustilo glede trgovine z deželnimi pridelki in da se ni nič storilo, da bi kmetski povečal svojo produkcijo, da se izvoz zenači z uvozom. Glede deklaracije vlade veli, da je to manever vladne večine,

ki ne želi delati s parlamentom in ki ne smatra za potrebno, da da parlamentu račun o svojem delu. Nato je dobil besedo dr. Ivanič. Deklaracijo vlade je imenoval jedilni list. Graja je delo vlade, da po sprejetju ustave ni storila važnih stvari, ki bi se po ustavi morale storiti. Govoril je o upravi in razdelitvi države, za kar bo v nekatere dneh potekel rok, določen v ustavi, ter se pritoževal, da se vlada ni požurila, da bi se sprejel zakon, dočim se je požurila, da se sprejme ustava. Nato je govoril o prometu in o težkočah, ki vladajo v njem. — Za njim je govoril zemljoradniški disident Popadič, ki se je v glavnem tudi pritoževal radi dela vlade, ni pa odobral vseh navedenih opazicij ter zahteval od vlade nekatere nove zakone in koncesije. Svoj govor je končal s tem, da je izjavil, da bo glasoval za vlado, ako obljubi v skupščini, da bo šla njegovim zahtevam na roko. — Seja je bila zaključena ob 20., prihodnja pa je bila določena za jutri popoldne ob 16. z nadaljevanjem današnjega dnevnega reda.

IZ SEJE MINISTRskega SVETA.
Beograd, 23. jan. (Izv.) Ministrski svet je imel danes dopoldne sejo, na kateri je razpravljal v gospodarski konferenci v Genovi. Na dnev-

nem redu je bila tudi tožba belgijskega konsorcija proti beogradski mestni občini radi elektrane in cestne železnice.

PODPIS VOJAŠKE KONVENCIJE MED JUGOSLAVIJO IN ROMUNIJO.

Beograd, 23. jan. (Izv.) Včeraj ob 6. popoldne je bila v Beogradu podpisana vojaška konvencija med našo državo in kraljevino Romunijo. Z naše strani sta jo podpisala načelnik generalnega štaba general Peter Pešić in polkovnik Milan Milovanović, z romunske strani pa general Cristescu in polkovnik Florescu. Na čast romunskega delegata, ki sta podpisala konvencijo, je sročil romunski poslanik na našem dvoru Emandi priredil slavno večerjo, katere so se med dr. udeležili tudi vojaški atašeji različnih držav, načelnik generalnega štaba general Pešić in polkovnik Milovanović. — General Cristescu se danes povrne v Bukarešto.

JUGOSLAVIJA NE RATIFICIRA SPORAZUMA Z ITALIJO O RIBOLovu NA JADRANU.

Beograd, 23. jan. (Izv.) Naša vlada ne bo ratificirala sporazuma z Italijo, ki se nanaša na ribolov na Jadranu. Sporazum o tem predmetu pa bo tvoril del trgovinske pogodbe med obeh državama. Italijanski delegati za pogajanja trgovinske pogodbe pridejo te dni v Beograd.

ANARHIJA V ALBANIJI. VLADA ZOPET ODPSTOPI.

Beograd, 23. jan. (Izv.) Po zadnjih vesteh iz Albanije vlada tam splošna zmeda in popolna anarhija. Vlada je zopet morala odstopiti. Glede bodočega kabineta se ne more ničesar reči, ker je v deželi popoln kaos.

ZITA ZAPUSTILA ŠVICO.

Pariz, 22. jan. »Matin« poroča: Bivanje bivše cesarice Zite v Švici so zvezne oblasti vsled note poslaniške konference skrajšale za deset dni. Bivšo cesarico so prepeljali v zaprtem vozu do švicarske meje, kjer je oddelek vojakov bivši cesarici onemogočil vsakršno občevanje z zunanjim svetom. Ko je Zita došla v Bordeaux, jo je sprejel Sikst Parmski. Zita je dobila na telefonsko vprašanje od ministrstva zunanji poslov dovoljenje, da ostane do danes popoldne v Bordeauxu, odkoder bode nadaljevala potovanje v Španijo. Bivšo cesarico je povabil kralj Alfonz, naj bo nekaj dni njegov gost.

Vzroki prometne krize.

Beograd, 23. jan. Na današnji seji finančnega odbora je prometni minister Stanić imel ekspozice o stanju našega prometa. Rekel je, da se po konferenci ravnateljev vseh pokrajinskih direkcij in proučitvi vseh vzrokov, ki so krivi današnjega nesolidnega stanja v prometu, prišli do zaključka, da so glavni vzroki današnjih nedostatkov v slabi kakovosti premoga, vagonov in prago, kakor sploh nedostaki v materialnih potrebah za kurjavo. Eden izmed glavnih vzrokov krize premoga je v tem, da smo morali evakuirati pečujski rudnik in da so se potem radi prihoda razkralja Karla na Madžarsko v času mobilizacije potrebovali vagoni za prevoz vojske in s tem porabile vse rezerve premoga. Rudniki v Srbiji so bili v vojni poškodovani in niso mogli dosti producirati. Zato so bile srbske železnice navezane samo na trboveljski premog in na premog iz drugih rudnikov. Bosna ne trpi, ker ima dosti premoga in je tam promet dober. Kakor rečeno, so bile srbske železnice navezane na Trbovlje, tam pa uprava rudnika ni aktivna. Premog se vse leto ni mogel dajati v rezervo, ker ima mnogo zvepla in ako stoji dalj časa na zraku, se zapali. Predlagal je, da se ustanovi dve novi tovarni briketov, ena v Bosni v okolici Priboja, druga pa v timoški kotlini. Ti dve tovarnici bi lahko dajali okoli 40 vagonov briketov na dan, kar bi bilo dosti, ker se briketi bolje shranijo. Tudi pragi so ena od največjih ovir v prometu. Ako bi bili pragi dobri, bi vlaki lahko vozili s hitrostjo 40—60 km na uro, sedaj pa vozijo 20—30 km. En prag lahko zdrži do 10 let, pragi pa niso bili izmenjeni 8 let. Na naših železnicah bi torej morali izmenjati okoli 80 % prago. Veliko lokomotiv in vagonov je potrebnih popravila, naše delavnice pa jih ne morejo popravljati in so se morale lokomotive poslati na Madžarsko.

Revizija.

Kamen za kamenom se lomi in trga iz stavbe, ki se je zidala za daljno bodočnost: antanta se drobi in odkar je bila sklicana v Washingtonu konferenca za razorožitev na kopnem in na morju, gre ta drobitev med zavezniški vse hitreje in vse globlje.

V Evropi je nekaj časa izgledalo, da bosta vodila svojo politiko sporazumno vsaj dva zavezniška — Anglija in Francija. Toda splošna gospodarska kriza, ki tiči ob oboji vso Evropo, je razdvojila tudi ti dve državi ter usmerila vsako po svoji posebni gospodarsko-politični poti.

Predsednik Briand je poizkušal na vse mogoče načine, da bi preprečil odcepitev Francije od Angleške in pri dogovorih v Cannesu je v neki meri akceptiral angleško stališče glede vojne odškodnine, ki jo ima plačati Nemčija.

Toda že to malo Briandovo ponižanje je vzbudilo v francoskih ekstremno nacionalističnih krogih tak odpor, da je moral Briand podati demisijo. Novo vlado je sestavil prejšnji predsednik francoske republike, odločni nacionalist Raymond Poincaré.

S tem imenom nastopa Francija takorekoč novo dobo vojne politike, v smislu Clemenceaua in boj za uveljavljenje versajske mirovne pogodbe v vseh točkah, ki se tičejo Francije.

Boj za versajski mir v Parizu na eni, a boj proti temu miru v Londonu na drugi strani, taka je slika zapadne evropske politike.

Zdi se, da bo Pariz v tem boju precej osamljen. Italija, ki smatra Francijo zopet za nevarno konkurentinjo na Sredozemskem morju, se očitno nagiba k Angliji, Španija je vzdignila carino proti Franciji in jo s tem občutno zadela, pa še celo Belgija se je nekam ohladila, odkar ji Francija ne priznava več prvenstva na nemški odškodnini.

Dejali smo, da splošna gospodarska kriza razdvaža Anglijo in Francijo. Naj to na kratko pojasnimo.

Francija je razdejana in če ne dobi plačane nemške vojne odškodnine, kakor ji to prisojia čl. 232 versajske mirovne pogodbe (po poznejših dogovorih znaša ta vsota okrog 63 milijard zlatih mark), je Francija po sodbi vseh gospodarskih strobovnikov uničena in obsojena na ekonomski pogin.

Iz tega vzroka se drži Francija krčevito popolne izvedbe versajske mirovne pogodbe in popuščanje Brianda v tem oziru je izzvalo demisijo vlade. Poincaré ima torej neizpremenljivo direktivo: uveljavljenje versajske pogodbe.

Drugače Anglija. Tudi to na videz neomejno bogato državo tresejo težke krize. Ves njen izvoz se je tekom zadnjega leta zmanjšal za 50 %. Milijoni delavcev so brez posla, okrog poldrugi milijon brezposelnikov podpira država iz svoje blaginje. Zlato, ki se je tekom vojne nabralo v Londonu, je danes najnevarnejši konkurent, kajti visoki kurz angleškega funta onemogoča izvoz v Evropo, ki ima nizko valuto.

Obubožana Evropa je največja gospodarska nevarnost za Anglijo. Ta gospodarska kriza je brezdvomno pripomogla mnogo k temu, da je Anglija popustila v irskem vprašanju in sklenila irski pakt. — Toda, če bo gospodarska onemoglost trajala naprej, se bo pojavilo z vso strogostjo egiptsko-indijsko vprašanje. Lloyd George in vodilni angleški politiki gledajo jasno v bodočnost. Našli so zdravilo: vzdigniti na noga obubožano Evropo in pritegniti v mednarodni krog ogromno Rusijo.

Zato pa je treba v Evropi najprej pomagati Nemčiji in sicer najlažje tako, da se ji ublaže ogromna bremena, ki jih ji je naložila versajska mirovna pogodba. Visoka marka bo lahko kupovala v Angliji in omogočila angleškemu delavcu življenje, a blago, ki se izdeluje danes v Nemčiji za konkurenčno ceno proti angleškemu, naj bi Nemčija prodajala v Rusiji, ki ima v tem oziru ogromne in še za dolgo dobo trajne potrebe.

Tako nastaja v Evropi nova gospodarska grupacija s Parizom na eni in z Londonom na drugi strani.

Londonški program z obnovo srednje Evrope in pritegnitvijo Rusije obeta uspeh proti pariškemu, ki ne računa s potrebami cele Evrope.

Evropske države bodo morale v tem boju pač hoditi tisto pot, ki jim bo v odrešenje iz sedanje stiske.

Revizija nastopa za marsikoga in za marsikako vprašanje.

v Nemčijo, Avstrijo in Češkoslovaško. Popravljalnica vagonov v Nišu bi lahko delala bolje, pa nima materiala. Kredita ima 12 milijonov dinarjev na leto, porabi pa mnogo več, ker dela od dneva do dneva in mora kupovati vse na meter in liter. Zato je prometno ministrstvo naročilo v Nemčiji na račun vojne odškodnine 3 delavnice. Potem je minister govoril o dvanaestih v proračunu. Za premog je predvidenih 6 milijonov dinarjev, potrebnih pa je 17 milijonov. Za prage je predvidenih 3.900.000 dinarjev, treba pa jih je 26 milijonov. Da bi ostal promet, kakršen je danes, se je potrošilo za 82 % več, kakor je predvideno v dvanaestih na januar in februar. Zato zahteva od finančnega odbora in finančnega ministra, da se pregleda proračun prometnega ministrstva in da se preiščejo vse železniške direkcije ter odredi, kar je treba. Potem je prometni minister govoril o železniškem osobju, ki po njegovem mnenju ni kos svoji nalogi, ker se je ogromni del predvojnega osobja izgubil v vojni, tako da je bilo po vojni sprejetih 80 % novih železniških uradnikov in uslužbencev. Smatra, da bi se morala ustanoviti prometna šola, da bi dobili dobre železniške uradnike in uslužbence. Zahteval je za železničarje obleko, ali ako bi to ne bilo mogoče, da se jim za obleko izplača doklade. Dalje je omenil, da je potrebnih 1200 vagonov za stanovanja železničarjev, radi česar ima država na leto 40 milijonov škode. Zato prosi finančni odbor, da bi omo-

gočil gradnjo železničarskih stanovanj. Nadaljni vzrok slabega prometa je tudi v tem, da ni enotnosti v prometu. Štiri direkcije, ki obstojajo, nimajo med seboj zadostne zveze. S tem je prometni minister končal svoj ekspozice in prošil od finančnega odbora izdatne pomoči, ter da se njegovi predlogi sprejmejo. — Nato se je razvila debata, katere so se udeležili finančni minister dr. Kumanudi in pomočnik prometnega ministra Sava Jelčić ter drugi poslanci. Odbor je na koncu sklenil odrediti komisijo, ki se bo natančno poučila o pravem stanju stvari v prometnem ministrstvu in na licu mesta pri železniških ravnateljstvih v Zagrebu, Subotici, Sarajevu in Beogradu ter potem poročala odboru. Seja je bila zaključena ob 13.30.

Zagreb, 23. jan. Devize: Dunaj 3.20—3.30, Berlin 151—154, Bukarešta 225, Italija 1300—1322, London 1280—1290, New York 300 do 303, Pariz 2460—2480, Praga 540 do 555, Švica 6000—6050. Valute: Dolar 295—302, c. rublji 22—25, dvajset kron v zlatu 1020, češkoslovaške krone 559, napoleonor 1025 do 1030, nem. marke 153—155, rom. lei 203—220, souvereign 1120, tur. lira v zlatu 1100—1125.

Beograd, 23. jan. Valute. Francoski franki 601.50, lei 54.25, levi 48, češkoslov. krone 132. Devize. London 319, Pariz 611, Milan 328, Praga 13.60, Berlin 37.40, Dunaj 0.885, Bukarešta 55.25, Sofija 50.25.

I. Sorski.

Redukcija policijskih nameščenecv.

Iz krogov policijskih nameščenecv smo prejeli s prošnjo za objavo sledeča vprašanja: G. prof. Reiser je na prošnjo, ki ga je sklicala za javne nameščenca Narodno-socialistična stranka med drugim povedala, da je v Sloveniji samo policije čez 160 mož preveč. Z drugimi besedami se to pravi, da naj bo ravno pri tej kategoriji javnih nameščenecv, pri kateri se navajata dve tretjini v neuradniških skupinah, odpuščenih brez pokojnine precej večjih, postenih in vztrajnih nameščenecv in to v zbirnem času, ko ne bodo vedeli, s čim prehraniti svoje številne družine. Vem sicer, da je policijski aparat v Sloveniji prevelik, toda temu je krivo predvsem nesmiselno sprejemanje vedno novih organov v policijsko službo, pri katerem igra veliko vlogo tudi protekcija. Tekom zadnjih dveh mesecev se je na ta način samo pri kriminalnem oddelku sprejelo novov 5 detektivov in to deloma celo na ukaz od zgoraj. V strojno službo pa se je zadnje leto sprejelo kar na desetine. Jasnje je seveda, da se bo redukcija pričela pri nižjih policijskih nameščenecih, medtem ko bodo še nadalje pridržani uradniki, ki so s svojim delom že davno in pošteno zaslužili svojo pokojnino.

Kako se postopa ravno s policijskimi nameščenecv neuradniških kategorij, je razvidno iz tega, da oni tovariši, ki so prišli na poziv Narodne vlade po prevaru v Jugoslavijo, se danes niso stalno nameščenecv, dajši se jim je ob njihovem prihodu obljubljalo vse mogoče. Po prihodu v Jugoslavijo so bili ti tovariši — straža in detektiv — večinoma nameščenecv v Mariboru in po zasadih Prekmurja tudi tamkaj kot obmejna straža. Če me spomin na vasa, je bilo v Prekmurju od filotapev ubitih pet tovarišev stražarjev. Naenkrat pa so jih je nadomestilo z najbrž bolj zanesljivimi Wranglovi, od katerih prihajajo od vseh strani pritožbe. Naši stražniki pa so se razmestili po raznih mestih v notranjosti Sloveniji, s čimer se je že tak zadostno število policijskih nameščenecv še pomnožilo. S tem se je sicer namestilo Wranglovc, domačega državnega nameščenca na vrsto na cesto.

Prepričan sem, da je merodajnim krogom dobro znano, da so ravno primorski Slovenci — policijski nameščenecv pretepli po preobratu marsikatero bridko uroslužbovanja. Večkrat so ravno ti organi preprečili vpade madžarskih tolv v Prekmurje in ko je bilo pri enem takem vpadu v letu 1920 osem stražarjev od nadmočne madžarske roparske tolpe ujetih in popolnoma oropanih, ter skoraj popolnoma ugnili zapodeni nazaj čez mejo, se jim je njihova prošnja za odkodnino kratkoma odbila. Tudi so ravno ti stražarji predvsem preprečili oziroma odbili dvakratni napad nemških volksoverceev na Maribor, ki bi bil brez teh zvestih, zanesljivih in pozitivnih organov za Jugoslavijo najbrž izgubljen. Sedaj pa se hoče pri redukciji državnih nameščenecv ravno s njimi tako macehovsko postopati.

Pripominjam, da je večina policijskih nameščenecv, ki se jih bo pri tej demokratični redukciji vrglo na cesto, oblagodarja na s številnimi družinami. To je priznal oziroma skoraj nekako predhvaljal že sam g. predsednik O. Z. J. N. v Ljubljani, poslanec prof. Reiser, v prvi letišnji številki »Našega Glasu«, češ, koliko več da odpade draginskih družinskih dnevnice na nižja, kakor pa na višje nameščenecv.

Delo za redukcijo se je že pričelo. Resno se je bati, da se bo ta »demokratična redukcija« tudi zvedla po načrtu posl. g. prof. Reiserja, ki je že no preteku ponedeljnega bivanja v Ljubljani na javnem shodu sam navedel nekaj kategorij, kjer da se mora reducirati. Da na ni posebno naklonjen nižjim neuradniškim nastavljenecm, to pa vsi že dolgo in dobro vemo.

Naročajte in širite „Jugoslavijo“!

Michél Zevaco:

„NOSTRADAMUS“.

»A jaz« je pomislil Nostradamus s turobnim usmevom, »porečem Henriju tisti dan: „Kralj francoski, ubil sem te jaz: Renaud, soprog Marije Croixmariske! Ubil sem te z roko, katero mi je pokazala usoda; z roko Roya Beaurversa, ki ga poznaš! Umri v obupu, zakaj Royal de Beaurvers je tvoj rodni sin!«

III.

29. junija.

Jasi, v katerih se godi naša povest, so bili nemirni. Henri II. se je vrgel z neprikrito jarostjo v boj proti krivoverstvu; velike verske vojne so bile pred durmi. Obzorje se je zadevalo z rdečimi oblaki. Vsa Francija je drhtela v slutnji bližnjih pokoljev. Vzlic temu pa se je zabaval dvor kakor blazen. Henri je dajal vsem drugim zgled. Njegova strast do Florice, ki jo je kruto razočaralje v Pierrefonds, je bolj razpalila, ga je gnala v sleherni pretiranosti. Plesi in pohujšljive veselice so trajale pozno v noč in šele bel dan ga je opomnil, da je tudi kraljem treba počitka. Hkrati pa je divjal na levo in desno kakor norec, ki sam ne ve za svoja dejanja.

Po takšni razuzdani noči je razposlal Henri II. dne 16. junija vsem namestnikom v svoji državi patente za iztrebljenje krivovercev.

Dne 27. junija so podpisali Margeritino ženitovansko pogodbo z vojvodom Emanuelom Železnoglavcem. Med ljudstvom in meščanstvom je vladala mrtvaška tišina. Iz Louvra se je razlegal hrup pojedini in veselje po vsem Parizu; toda Pariz je poslušal radostni dirindaj molče, brez vriska, naježen v ledeni mrkobi.

Tridnevni turnir se je začel še tisto jutro, ko so podpisali pogodbo. Izizvalci prvega dne so bili: kralj, vojvoda d'Alba, poslanik Filipa II. Španskega, kronski vojskovodja Montmorency, vzlic svojim visokim letom, in vojvoda Guiski. Železnoglavec je zlomil kopje s Henrijem II. ter ga je podrl.

Dne 28. je bil splošni boj med dvema viteškima četama. Nato se je boril kralj z maršalom Saint-Andréjem, ki ni bil tako železnoglav kakor vojvoda Savojski, ter se je dal galantno vreči s konja.

29. junij je bil poslednji dan znamenitega turnirja. Omeniti moramo, da je nosil kralj ves čas viteških iger barve Diane Poitierske: belo in črno. Po modri onih dni sta pomenili ti dve barvi hkrati žalost. Katarina de Medici, ki je gledala s svoje galerije, jih je pokazala Montgomeryju in pripomnila zamolklo:

»S temi barvami na sebi diši kralj po smrti!«

Zlovesči pogled, ki je blisnil iz njenih oči pri teh besedah, je presunil gardnega kapetana kakor led. Montgomery je pozabil, da je v

oklepu, in si je obrisal razli mnoj, ki mu je bil udaril iz čela.

Tisto jutro se je gnetla že na vse zgodaj ogromna množica praznično nališpanega ljudstva za ogrado, ki je obdajala borišče proti ulici Sv. Antona. Pariz je sovražil Henrija II. Toda Pariz, zadržan po velikih davkih in strahovan po nešteti veliki vendar, je bil vendar že takrat tisto veliko dete, kakor še dandanašnji, če gre za javno in brezplačno pašo njegovim očem.

Potrebno je, da v kratkih besedah opišemo lego borišča. Napravili so ga bili ob črti, ki se je križala z ulico Sv. Antona v obliki črke T. Vse tisto stran, ki se je naslanjala na Bastiljo, so zavzemale tribune. Druga stran, ki je ležala proti ulici, je bila zagrajena z visokimi palisadami. Borišče je tvorilo podolgasto zaokrožen tir, ki je imel do sto petdeset sežnjev najdaljšega premera. Bilo je tedaj podobno našim dirkališčem.

Na obeh koncih so bili postavljeni šotori, kjer so nadevali vitezi svoje oklepe. Šotori so bili okrašeni bolj ali manj bogato, kakor je pač zmogel lastnik; vsak pa je imel nad vhodom grb ali prapor svojega gospodarja. Montgomeryjev in kraljev šotor sta stala po naključju drug drugemu baš nasproti, vsak na svojem koncu borišča.

Tribune so bile razdeljene na tri dele. Velika loža pri sredini je bila namenjena kralju, kraljevi rodbini in njeni ožji družbi. Na levi in desni strani te lože sta se raztezali prav do konca dve dolgi galeriji za dvorne velikaše in gospe ter za nešteto množico plemstva, ki se je bilo zgrnilo iz vseh pokrajin države; vsaka teh galerij je nudila prostora za več nego tritisoe gledalcev.

Nasproti galerij, tam onkraj borišča, pa je zijalo ljudstvo izza ograje, dočim so čakali ob palisadah vojniki, zmerom pripravljene podpreti red in javno varnost z ostrino svojih halebard.

Predstavimo si jasno, bleščeče poletno jutro! V jarkem žarenju neba se vidijo surovi obrisi bastiljskih stolpov, zasedenih po stražniških in ječarjih; dalje tam proti Parizu se rišejo fantastične silhuete streh, ki so polne drznih gledalcev, in odprta pretesna okna, s katerih gledajo gruča radovednih glav; niže spodaj pri palisadah se gnete nešteta množica ljudstva; to vam je vriskanje pestrih oblek, rdečih, zelenih in žolnih kril, fotofotih plaščev, belih, črnih, višnjevih čepic, kričeših suknenih telovnikov in kamizol! Glej, tu se vzpenjajo na ograje, tam lezejo ženske na stole in klopč! Z veselim hrupom te množice se družijo vkanje otrok, kričanje branjecev, petje zvonov, grmenje bombard, bučanje trobent na borišču, vzklikanje, ploskanje gledalcev in klicanje glasnikov. Na

borišču hrume konji v višnjevih, bagrovih in zlatom vezanih opravih; sučejo se vitezi v svojih oklepih od likanega jekla ali celo srebra, z mogočnimi čeladami in spušenimi naličniki; veter se poigrava s perjanicami, krepke desnice perijo dolga kopja, z levih komolcev se bliskajo ščiti, kamor je vsak napisal svoje geslo... Predstavimo si galerije, vrvenje sijajnih oblek, lesketanje zlata na satinovitih modrcih in telovnikih, iskrenje demantov, biserov in smaragdov, ki križajo svoje žarke na beticah viteških mečev, v ogrlihi, uhanih in prstanih lepih žen, vihanje šarp nad glavami, razigranost tisočerih obrazov, ki sijajo zmagalcem nasproti! In mislimo si med tema dvema širnima galerijama kraljevsko ložo z ogromnim zlatoresastim baldahinom od višnjevega baršuna, pošitega z zlatimi lilijski; pod tem veličastnim nebesom sedi kralj Henri II. ter ves prepaden opazuje boj... Hladno zre vojvoda Savojski na viteško igro; Diana Poitierska je v žalni obleki, katero nosi ves čas, odkar je pokopala očeta, in je niti danes ne mara odložiti. Evo Katarine de Medici; Margerite Francoske; Marije Stuartove, ki ji sije vse mило lice od radosti in življenja! Tu je poslanik španskega kralja; prestolonaslednik Franc, ki z oboževanjem gleda Marijo; mala princa Charles in Henri, ki venomer vzklikata in navdušeno ploskata z ročicami... Za kraljevsko rodbino pa se vrste v oblekah, ki nista videla razkošnejših noben čas in noben dvor na svetu, navijši dostojanstveniki kraljestva: škrlatni kardinali, bleščeči maršali, lovski mojstri, komorniki in točaji, nalik zvezdam, zbranim okoli svojega solca.

(Dalje prihodnjič.)

Priporočamo Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani. Marijin trg 8. Hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje po 4 in pol odstotka; hranilne vloge z odpovednim rokom pa po dogovoru.

Raj je Elsafluid -- to se zna!
Lehman Feller -- Stubica!

Proda se:**RADI PRESELTIVE PRODAJ EDINO PEKARIJO**

popolnoma nova hiša in gospodarsko poslopje z električno razsvetljavo, poleg vrt za zelenjavo, v bližini farnе cerkve 1 minuto od postale na zelo prometnem kraju, cena 115.000 Din. — Karl Pečovnik, Rečica ob Paki pri Celju. 169

3 LONČENE IN 4 ŽELEZNE SOBNE PEČI.

se po ugodni ceni proda. Naslov v upravi. 119

MAL HOTEL IN HIŠA

se proda. Ponudbe na upravo pod »Takof«. 126

VEČ DOBRO OHRANJENE OBLEKE.

čevljev, nov temnomoder kostum, se proda. Vpraša se od 8. do 10. in od 12. do 2. ure pri Krebcl, Poljanska cesta št. 18, pril. 128

DOBRO IDOČO MESARIJO

dam v najem ali pa tudi prodam z vsemi poslopji in z vso premičnino ter vsemi stroji pod zelo ugodnimi pogoji. Mesarji in prekajevalci imajo prednost. Jure Perjevič, mesar in prekajevalec, Savnica ob Savi. 123

Kupi se:**OKROGLI LES**

od 25 cm debelosti, se kupi od postale Celje; prevzame se vsak kvantum po najvišji ceni. Prva jugoslovanska lesna industrija (Karl Teppey). 2285.

TESANI LES

vseh obsegov, kakor late, okrogli les, deke po 13, 20, 25 mm. itd. kupujemo vsako množino iz skladišč. Zadržne ponudbe na se pošiljajo na naslov Braču Ivkov, Sotapar (Bačka). 123

DOLGO STRUŽNICO

rabljeno ca 80 cm za železo kupim. — Ponudbe na J. Bonač sin Ljubljana, Čopova ulica 14. 131

Službe:**SAMOSTOJNA GOSPA**

zmožna vseh gospodinskih del išče primerne službe pri boljši rodbini v mestu, gre eventualno tudi na posestvo kot upraviteljica. Ponudbe pod »Bodočnost« na upravo Jugoslavije. 136

URADNIKA OZIROMA URADNICO
veščo popolnoma strojepisja, slovenske in nemške korespondence sprejme takoj v službo večja tovarna v Ljubljani. Ponudbe pod »Korespondenca«. 133

UČENEC

z dobrimi spričevaji, se sprejme na vso oskrbo, v trgovini Jakob Lah, Maribor, Glavni trg št. 2. 125

PRODAJALKA

izurjena in spretna za glavno zalogo tobaka na Vrhniki se išče za takojšnji nastop. Glavni pogoji poštenost in pridnost, starejša moči imajo prednost. — Ponudbe na glavno zalogo tobaka na Vrhniki. 129

Razno:

NA STANOVANJE IN HRANO
se sprejme dijak. Naslov v upravi »Jugoslavije«. 134

LEČA ZA KUHO,

nova, debeloznata in makovo seme se dobi pri Sever & Komp. Ljubljana, Wolfova ulica 12. — Zahtevajte cenik vrtnih in poljskih semen. 130

ISČE SE MEBLOVANO SOBO

za enega ali dva gospoda skupaj proti nagradi. Ponudbe pod »Uradnik št. 86« na upravo lista. 86

PO ZNIŽANI CENI

prva prekajeno meso, reberca, šunka in kare prodaja, dokler v zalogi »Ekonomosrednja gosp. zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. 124

Zenitne ponudbe:

Gospodična, srednje starosti, z vso opremo in nekaj gotovine, izvečbana v gospodinjstvu in trgovini z manufakt. blagom, želi znanja z gospodom, ki ima kako primerno službo ali posestvo, oziroma trgovino, v starosti 35-45 let. Le resne ponudbe pod »Lepa in sijajna bodočnost št. 1224«, na upravo »Jugoslavije«. 137

VIZITKE, KUVERTE in PISEMSKI PAPIR S FIRMO, TABELE, PROSPEKTE, LE-TAKE, LEPAKE in vsakovrstne

druge tiskovine izvršuje lično in poceni

ZVEZNA TISKARNA LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA 1.

Naročila sprejema tudi uprava »Jugoslavije« in njene podružnice v Celju, Mariboru in Ptuj.

Pozor!

Vsaki dan sveži kvas (drože)

iz najbolj sloveče tovarne Jugoslavije, tovarne špirita in drož, Savski Marof razpošilja in oddaja po originalnih tovarniških cenah

Glavna zaloga kvasa ANTON KOLENC & DRUGOVI

VELETRGOVINA — CELJE.

Odvetnik dr. Janko Brejc

je otvoril svojo pisarno v Ljubljani Miklošičeva cesta št. 6 (hiša Ljudske posojilnice).

Kortanjevles

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi

J. Pogačnik, Ljubljana, Dalmatinova ulica 1./I. Posredovalci se dobro plačajo.

Zalčje kože

po najvišjih cenah kupuje tovarna klubov »Šešir«, d. d. v Škofji Loki.

Razprodaja

Radi stanovanjskih razmer se vrši dne 24. do 25. januarja vselej od 2 do 4 ure popoldne v skladišču pri Razingerju razprodaja dobro chrenjenega pohištva po jako ugodnih cenah.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjava, da sva bila potom mestnega stanovanjskega urada prišljena izprazniti najine dosežanje trgovske lokale na Gosposvetski cesti št. 10

v lasno hišo na Dunajski cesti št. 11

poleg Figovca preje Agnola, ne da bi imela čas isto potrebno prevrediti. Priporočava se za nadaljno naklonjenost ter bi-lježiva z odličnim spoštovanjem

ZALTA & ŽILIC, Ljubljana trgovina železnine.